

जृम्भणं नाम सोऽप्यस्त्रं जगद्गुरुं पुनश्चात्तमः । हरं स जृम्भयामास विप्रकारी महाबलः ।
 सशरः सधनुश्चैव हरस्तेनाशु जृम्भितः । संज्ञां न भेले भगवान् विजेतासुररक्षसां ।
 बलान्मत्तोऽथ बाणोऽसौ शर्व्वेद्योदयतोऽसकृत् । सृष्टिमन्यां सृजसेति तदा दर्पविट्कृये ।
 शक्तिमन्यां सृजन्नेव तदा दर्पविट्कृये । सशरं सधनुष्कञ्च दृष्ट्वात्मानं विजृम्भितं ।
 ततो नदन् स भूतात्मा स्निग्धगम्भीरनिस्वनः । प्रभापयामास तदा कृष्णः शङ्खं महाबलः ।
 पाञ्चजन्यस्य घोषेण शार्ङ्गं विस्फूर्जितेन च । देवं विजृम्भितं दृष्ट्वा सर्व्वभूतानि तत्रसुः ।
 एतस्मिन्नन्तरे तत्र रुद्रपारिषदा रणे । मायायुद्धं समाश्रित्य प्रद्युम्नं पर्य्यवारयन् ।
 सर्व्वान्स्तु निद्रावशगान् कृत्वा मकरकेतुमान् । दानवान्नाशयन्तश्च शरजास्तेन वीर्य्यवान् ।
 प्रमाथगणभूयिष्ठं तत्र तत्र महाबलः । ततस्तु जृम्भमाणस्य देवस्यात्किष्टकर्मणः ।
 ज्वाला प्रादुरभूदक्ताद्दहन्तीव दिशो दश । ततस्तु धरणी देवी पीडयमाना महात्मभिः ।
 ब्रह्माणं परमोदारं वेपमानाभ्युपगमत् ।
 ॥ पृथिव्युवाच ॥ देवदेव महाबाहो पीडये परमौजसा कृष्णरुद्रभराक्रान्ता भविष्यैकार्ष्णवा पुनः ।
 अविषह्यमिमं भारं चिन्तयस्व पितामह । लब्धोभूता यथा देव धारयेथं चराचरं ।
 ततस्तु काश्यपीं देवीं प्रत्युवाच पितामहः । मुहूर्त्तं धारयात्मानमोशु लब्धो भविष्यसि ।
 ॥ वैष्ण्वायन उवाच ॥ दृष्ट्वा तु भगवान् ब्रह्मा रुद्रं वचनमब्रवीत् । सृष्टो महासुरवधः किं भूयः परिरक्ष्यते ।
 न च युद्धं महाबाहो तव कृष्णेन युज्यते । न च युध्यसि कृष्णं त्वमात्मानं हि दिधाकृतं ।
 ततः शरीरयोगाद्धि भगवानन्यथः प्रभुः । प्रविश्य पश्यते कृत्स्नांस्त्रीलोकान् सचराचरान् ।
 सशरं सधनुष्कञ्च दृष्ट्वात्मानं विजृम्भितं । प्रविश्य योगं योगात्मा वरंस्ताननुचिन्तयन् ।
 दारवत्यां यदुक्तं तु तदनुसृत्य सर्व्वशः । जगाद नोत्तरं किञ्चिन्निवृत्तो ह्यभवत्तदा ।
 आत्मानं कृष्णदेहस्य पश्यति ह्येकयोनिरजं । ततो निःसृत्य कृष्णस्य न्यस्तवादेऽभवन्मृधे ।
 ब्रह्माणञ्चाब्रवीद्रुद्रो न येत्ये भगवन्निति । कृष्णेन सह संग्रामे लब्धो भवतु मेदिनी ।
 ततः कृष्णोऽयं रुद्रश्च परिरक्ष्य परस्परं । परं प्रीतिमुपागम्य संग्रामादपजग्मतुः ।
 न च तौ पश्यते कश्चियोगिनौ योगमागतौ । एको ब्रह्मा तथा कृत्वापश्यलोकपितामहः ।
 दृष्ट्वा तदद्भुतं ब्रह्मा मार्कण्डेयं महामुनिं । पार्श्वस्थं परिपश्य च ज्ञात्वा वै दीर्घदर्शिनं ।
 ॥ पितामह उवाच ॥ मन्दरस्य गिरिः पार्श्वे नलिन्यां भवकेशवो । रात्रौ स्वप्नान्तरे ब्रह्मन्मया दृष्टौ हराच्युतौ ।
 हरिश्च हररूपेण हरश्च हरिरूपिणं । शङ्खचक्रगदापाणिं पीताम्बरधरं हरं ।
 त्रिशूलपद्मोशधरं व्याघ्रचर्मधरं हरिं । गरुडध्वजश्च हरं हरिश्च वृषभध्वजं ।
 विस्मयो मे महान् ब्रह्मन् दृष्ट्वा तत् परमाद्भुतं । एतदाचक्ष भगवन् यथातत्त्वेन सुव्रत ।
 ॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ शिवाय विष्णुरूपाय विष्णवे शिवरूपिणे । अद्यान्तरं न पश्यामि तेन ते दिशतः शिवं ।
 अनादिमध्यनिधनमेतदचरमव्ययं । तदेव ते प्रवक्ष्यामि रूपं हरिहरात्मकं ।